

Ošetření pacientky s ulcus cruris v domácí péči

Mgr. Lenka Čížková, Alena Petráková, Markéta Kouklíková

Péče doma s. r. o., Nová Ves pod Pleší

Jedná se o komunikaci nejen s klientem a jeho rodinou, ale i o koordinaci s lékařem, hodnocení sociální situace klienta a podmínek pro péči v domácím prostředí. Agenturní zaměstnanci se významně podílejí na edukaci nejen pacienta, ale i jeho nejbližšího okolí, které je pro úspěšnou léčbu rány často velmi zásadní. Velký, v praxi často nedoceněný, význam má psychologický aspekt péče, upřímné soucítění se situací, která je náročná pro všechny zúčastněné.

Právě význam kvalitní komunikace mezi lékařem a klientem – pacientem dokládá i následující kazuistika.

Stav před zahájením léčby v domácí péči

Žena, 83 let. Zpráva z odborné ambulance ze 14. 2. 2018 obsahuje informaci o tom, že se od léta 2017 u pacientky tvoří trofický defekt v oblasti levého bérce, který je bolestivý zejména při převazu.

Končetiny bez poruchy hybnosti a cití. Pacientka dlouhodobě užívá antibiotika – Ciplox.

Osobní anamnéza:

- thyreopatie (st. p. operaci štítné žlázy),
- trombóza levé dolní končetiny – podán Warfarin,
- st. p. cholecystektomii.

Objektivní náález popisuje v oblasti levého laterálního bérce ulcerace venózní etiologie (CEAP 6) velikosti 15 x 12 cm v nivěau kůže. Dále jsou na spodině defektu na 30 % plochy parciálně **šupinovitě**, žluto-šedé povlaky. Převažují vitální, růžové granulace. Sekrece je hojná, bez hnisavého charakteru. V oblasti levého mediálního bérce se nachází celkem 4x okrouhlá ulcerace o průměru 1–1,5 cm a hloubky 1–2 mm. LDK bez známek lymphangitis. Tepenná pulzace je hmatná až do periferie.

Cévní vyšetření:

V ledu bylo vyhodnoceno jako defekt vzniklý následkem chronické žilní insuficience LDK, doporučeno sprchování, borová mast, nadále ATB – Ciplox.

Zahájen režim vlhkého hojení:

Jako oplach byl zvolen Octenilin roztok, dále laterálně Sorelex, Aqvitox gel a mediálně Atrauman spolu se sterilním krytím. **Četnost převazů** byla stanovena každý druhý den.

V průběhu léčby byl následně indikován Hydroclea a Askina Carbosorb.

Léčba v domácí péči

Dne 21. 2. 2018 byla pacientka přijata do péče agentury Péče doma (obr. 1).

Domácí péči indikoval praktický lékař na základě doporučení odborné ambulance oblastní nemocnice.

Souhrn

Agentury domácí péče zajišťují pro klienta celou řadu služeb, jedná se o komplexní servis.

Mezi poskytovanými službami vyniká svou specifikou zejména péče o klienta s chronickým či akutním defektem. Škála defektů, které musí domácí péče řešit, je velmi široká, a to od bércových vředů a dekubitů přes onkologické defekty až po rány po operačním výkonu, dehiscenci rány, následky zranění či popáleniny. Oblast hojení ran vyžaduje bezesporu velmi specializované znalosti a dovednosti, ale současně zahrnuje celý široký komplex služeb, kde je spolupráce agenturních zaměstnanců nezastupitelná.

Klíčová slova

- domácí péče • komunikace • akutní a chronické defekty • kazuistika

◀ **Obrázek č. 1:**
21. 2. 2018 – první návštěva agenturní všeobecné zdravotní sestry

V průběhu agenturní péče nedošlo k pozitivnímu vývoji defektu, proto byla klientka po konzultaci s praktickým lékařem dopravena ke konzultaci stavu do chirurgické ambulance Nemocnice Na Pleší.

Spolupráce odborné ambulance hojení ran a domácí péče

Popis zdravotního stavu klientky se shodoval s hodnocením předešlé odborné ambulance, navíc subjektivně velká bolestivost, psychické zhoršení, stenokardie, potíže při dýchání.

Defekt byl středně sáknoucí s povleklou spodinou (obr. 2). Po zhodnocení stavu byla nastavena lokální léčba na bázi lékařského medu. L-Mesitran Ointment pro zvýšení antibakteriálního účinku a L-Mesitran Hydro pro odloučení nekrotické tkáně a podporu granulace.

◀ **Obrázek č. 2:**
16. 10. 2018
byla pacientka
ošetřena poprvé
v chirurgické
ambulanci
Nemocnice
Na Pleši

Po 3 týdnech došlo k pročištění defektu a rána vykazuje první granulace (obr. 3).

Lokální léčba prostředků s obsahem lékařského medu byla úspěšná, a proto byla i nadále aplikována.

Péči a převazy po 2 dnech zajišťovala již výhradně agentura Péče doma s. r. o.

Po 6 týdnech léčby přípravky L-Mesitran se objevují první náznaky granulace a epitalizace (obr. 4).

Proto bylo ve specializované chirurgické ambulanci léčby ran doporučeno pokračovat v léčbě lékařským medem, a sice L-Mesitran Soft pro podporu granulace a epitalizace současně s L-Mesitran Tulle pro podporu epitalizace.

▲ **Obrázek č. 5:** Stav po 5 měsících

Fotodokumentace pokroku v hojení defektu v 5. měsíci léčby potvrdila úspěšnost (obr. 5). Ale v průběhu následujících týdnů všeobecná sestra domácí péče kontaktovala chirurgickou ambulanci s **informací**, že stav defektu je zhoršený a že pacientka prokazatelně manipuluje s převazem. Při kontrole v ambulanci to bylo potvrzeno. Pacientka byla opětovně edukována lékařem a byla opět nastavena lokální léčba v **kombinaci** L-Mesitran Ointment s L-Mesitran Hydro.

◀ **Obrázek č. 6:**
Stav po
7 měsících

▶ **Obrázek č. 7:**
Zhojení defektu
po roce péče
chirurgické
ambulace
a agentury
„Péče doma“

Po sedmi měsících léčby byl stav defektu výrazně zlepšen (obr. 6), a proto byla pro dohojení aplikována kombinace L-Mesitran Soft a L-Mesitran Tulle.

Po roce péče a spolupráce specializované chirurgické ambulace a domácí agentury se podařilo defekt zhojit (obr. 7).

Agentura při fotodokumentaci již standardně používá jednorázovou papírovou pravítka (viz obr. 8). Je tak zajištěna identifikace pacienta i objektivní hodnocení vývoje léčby v čase. Lze tak nezaměnitelně dokumentovat i více defektů u jednoho pacienta. Především při elektronické komunikaci s lékařem a konzultací na dálku je to jednoduché a účelné řešení.

Závěr

Tato kazuistika dokumentuje komplexnost agenturní péče a její nezastupitelnost (nejen) v komunikaci s ošetřujícím lékařem a v edukaci klienta.

Všeobecná sestra se musí neustále vzdělávat i v sortimentu zdravotnických prostředků, které lékař indikuje. Musí především znát a používat zdravotnické prostředky v souladu s příbalovým letákem a dle pokynů lékaře. Manipulace s materiálem by měla být jednoduchá a účelná. Z hlediska specifických podmínek domácí péče je nutné správně vyhodnotit četnost převazů a případnou změnu zdravotnického materiálu, který je používán. V prezentované kazuistice indikovaný materiál a režim vedl až ke kompletnímu zhojení defektu.